

Do Czeskiego Cieszyna przechodzimy przez most Przyjaźni, zatrzymując się na krótki odpoczynek w kawiarni literackiej **Avion (34)**. Pierwsza kawiarnia Avion (1933 r.), zburzona w czasie II wojny światowej znajdowała się nieco bliżej Olzy i była kultową kawiarnią cieszyńskiej bohemy i... przemysłowców. Podążając w stronę rynku (Náměstí ČSA) przechodzimy ul. Odboje, której zabudowa prawie w całości powstała w latach 20. i 30. XX w. Na rynku głównym gmachem jest **Ratusz (35)** wzniesiony w 1928 r. w stylu neorenesansowym. Na frontowej elewacji umieszczono tablicę pamiątkową poświęconą Jerzemu Trzanoskiemu. Na rynku wyróżnia się **kamienica nr 5 (36)** - zbudowana w 1929 r. przez wybitnego architekta cieszyńskiego Roberta Lewaka. Niedaleko, przy ul. Bożkovej 16 znajduje się wzniesiony w 1928 r. budynek ortodoksyjnej **synagogi „Szomre Szabos” (37)**, w stylu eklektycznym z elementami maurańskimi. Jest siedzibą klubu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Przy ul. Hlavní třída 15 znajduje się klasycystyczny gmach **Muzeum Těšínska (38)** z końca XIX w., obecnie remontowany.

Jednym z oddziałów muzeum jest **Archeopark (39)** w Kocobędzu - Podoborze. (w odległości ok. 5 km od centrum). W tym miejscu w VIII w. znajdował się ośrodek władzy terytorialnej - „Stary Cieszyn”. Archeopark jest repliką słowiańskiego grodziska; odbywają się w nim pokazy i programy edukacyjne na temat życia we wczesnośredniowiecznym grodzie. Nieopodal Muzeum znajdują się **Aleje Masaryka** (Masarykovy sady). W 1813 r. na polecenie saskocieszyńskiego arcyksięcia Alberta w ówczesnej dzielnicy Saska Kępa założono park na rzucie trójkąta. Pod koniec XIX w. w parku zbudowano kościół Serca Jezusowego, szkoły i gmach Komory Cieszyńskiej (obecnie Urząd Skarbowy). Przy ul. Nadrazni 4 znajduje się jeden ze znaków rozpoznawczych Czeskiego Cieszyna - dawny **budynek Filii Centralnego Banku Niemieckich Kas Oszczędności (40)** projektu znanego architekta Eugena Fuldya z 1930 r. Czeskokocieszyński **teatr (41)** (Ostravská 67) jako instytucja działał od 1945 r. W 1951 r. powstała Scena Polska - jedyny polski teatr profesjonalny poza granicami kraju. Obecny budynek wzniesiono w 1961 r. Jest współorganizatorem m.in. Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Bez Granic”.

Idąc ul. Nadrazni widzimy eklektyczny gmach **Dworca Kolejowego (42)**. Obecny budynek oddano do użytku w 1889 r. Przed podziałem miasta był on głównym dworcem kolejowym Cieszyna a Cieszyn ważnym węzłem kolejowym. W latach 1889-90 kursował tędy Orient Ekspres z Berlina do Konstanczyna. Obecnie podróżni znajdują wiele dogodnych połączeń kolejowych do Pragi, Bratysławy, Wiednia czy Budapesztu. Za nim **budynek poczty i telegrafu (43)** autorstwa praskiego architekta Josefa Zadrzila - najlepszy przykład funkcjonalizmu w Czeskim Cieszynie.

Naprzeciw znajduje się **Hotel Piast (44)**. Powstał w 1931 r., z inicjatywy Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek w stylu modernistycznym. Mieścił hotel, restaurację, kawiarnię, salę reductową i biura prawie wszystkich polskich organizacji. W chwili obecnej ma tam swą siedzibę Zarząd Główny PZKO. Po przejściu ul. Strzeleckiej w stronę Olzy po prawej stronie widzimy klasycystyczny budynek **Dawnej Strzelnicy Miejskiej (45)**, który powstał z inicjatywy Cieszyńskiego Towarzystwa Strzeleckiego. W 1882 r. wzniesiono budynek dla strzelców, w roku 1890 dobudowano restaurację, salę z kopułą i mieszkania. Ze względu na podział miasta Towarzystwo działało w ograniczonej formie, a zaprzestano działalności po 1945 r. Obecnie jest siedzibą Ośrodka Kultury „Strzelnica”.

Zwiedzenie kościołów rozpoczynamy od **kościół Najświętszego Serca Jezusowego (46)** (Masarykovy sady 24), który wzniesiony został z inicjatywy oo. Jezuitów w 1894 r. Zbudowany w stylu neogotyckim. W kościele od 1904 r. przechowywane są relikwie urodzonego w Cieszynie św. Melchiora Grodzieckiego. Od 1920 r. pełni funkcję kościoła parafialnego w Czeskim Cieszynie. Obok wystawiono plebanię i dom konwentu jezuitów.

Kościół „Na Rozwoju” (47) na Náměstí M. Luthera wybudowany został na potrzeby ewangelików narodowości niemieckiej i Ślązaków. Wzniesiony w 1927 r. jako budowla w typie bazyliki z szeroką nawą i masywną wieżą-dzwonnica w środku. W 1945 r. przejęty został przez Czeskobraterski Kościół Ewangelicki.

Śląski kościół ewangelicko-augsburski przy ul. Na Nivách - **Kościół „Na Nivach” (48)** wybudowany został po odejściu w 1926 r. ewangelików Niemców i Ślązaków do Niemieckiego Kościoła w Czechach a pozostaniu ewangelików polskiej narodowości w ramach senioratu wschodniośląskiego utworzonego po podziale Śląska Cieszyńskiego. Kościół wzniesiono w 1932 r. na planie krzyża z elewacją o cechach neogotyckich.

Kościół czeskobraterski (49) (ul. Frýdecka 28) zbudowany został dla Czeskośląskiego kościoła ewangelickiego w Czeskim Cieszynie. Wzniesiony w 1929 r. na planie centralnym z przedsionkiem, z którego wychodzą po bokach dwie wieżyczki. Po II wojnie światowej właścicielem pozostał Czeskobraterski kościół ewangelicki wyznania augsburskiego; użytkuje go również Kościół adwentystów dnia siódmego.

Przy ul. Hřbitovní położony jest cmentarz komunalny. Założony został w 1924 r. Początkowo prawa część cmentarza przeznaczona była dla zmarłych wyznania ewangelickiego, lewa część dla katolików. Od lat 50. XX w. podziału tego nie brano już pod uwagę. Od 1926 r. własną kwaterą na cmentarzu dysponowała powstała w Czeskim Cieszynie w 1923 r. gmina żydowska. W 1928 r. wybudowano przy niej parterowy dom przedpogrzebowy.

Na tym kończymy spacer po mieście - śladem zabytków. Jest to jednak tylko jedna z wielu możliwości. Zapraszamy do rezerwatów przyrody, w których wczesną wiosną kwitnie osiolowia kwiatów o zielonych płatkach (i bardzo romantycznej legendzie) - **cieszyńnianka wiosenna /Hacquetia epipactis/** Zapraszamy do największego kompleksu rekreacyjno-sportowego w Parku pod Wałką a potem nowym Mostem Sportowym przez Olzę - do Parku Sikory. W kwietniu najpiękniejsze **magnolie** kwitną w Cieszynie.

Zapraszamy na trasy spacerowe **Via natura**, szlaki: **Śladami cieszyńskich Żydów, Kwitnącej magnolii, Książąt cieszyńskich-Piastów, Książąt cieszyńskich - Habsburgów, Szlakiem pamiątek ewangelików cieszyńskich, Via Sacra - szlakiem kościołów i klasztorów cieszyńskich, Szlakiem kobiet cieszyńskich, Szlakiem cieszyńskiej moderny oraz wielu innych** (przewodniki dostępne w Cieszyńskim Centrum Informacji Rynek 1, na www.cieszyn.pl oraz aplikacji mobilnej Cieszyn robi wrażenie) Tyle, że są to już zupełnie inne historie.

Cieszyn
ROBI
WRAŻENIE

- Cieszyńskie Centrum Informacji**
Rynek 1, 43-400 Cieszyn
tel. +48 033 4794 248-9
mci@um.cieszyn.pl
www.cieszyn.pl
- Informacja Turystyczna**
ul. Zamkowa 3 a, b, c, 43-400 Cieszyn
tel. +48 033 851 08 21
info@zamekcieszyn.pl
www.zamekcieszyn.pl
- Agencja Próganicznych Informacji**
(Agencja Informacji Przygranicznej)
Hlavní třída 1a, Český Těšín
tel. +420 558 711 474
rsts@tesin.cz
www.euregio-teschinensis.eu

Wydawca:
Wydział Kultury i Turystyki, Urząd Miejski w Cieszynie,
tel. 033 4794 240, promocja@um.cieszyn.pl
www.cieszyn.pl
strona 1 - Panorama Cieszyna z XVIII wieku
(miedzioryt ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej)
Tekst/Redakcja techniczna/Fotografie: Renata Karpińska
Projekt graficzny: Hubert Tereszkievicz